

**ΚΗΡΥΓΜΑ ΣΤΟΝ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΙΚΟ Ι. Ν. ΤΟΥ ΑΓ. ΠΡΩΤΟΜΑΡΤΥΡΟΣ
ΣΤΕΦΑΝΟΥ ΑΡΝΑΙΑΣ, ΓΙΑ ΤΟ ΤΡΙΕΤΕΣ ΜΝΗΜΟΣΥΝΟ ΤΟΥ ΜΑΚΑΡΙΣΤΟΥ
ΜΗΤΡ. ΙΕΡΙΣΣΟΥ ΚΥΡΟΥ ΝΙΚΟΔΗΜΟΥ, 13/09/2015.**

Τοῦ Μητρ. Μιλήτου Αποστόλου

Σεβασμιώτατε ἅγιε ἀδελφέ, Ποιμενάρχα τῆς θεοσώστου αὐτῆς Ἐπαρχίας τοῦ
Πανιέρου Οἰκουμενικοῦ Θρόνου κε Θεόκλητε,
Σεβασμιώτατοι ἅγιοι Ἀρχιερεῖς,
Σεβαστοὶ Πατέρες καὶ ἀδελφοί,
Λαὲ τοῦ Κυρίου εὐσεβέστατε καὶ φιλόχριστε,

*«Ἀγάλλου οὐρανὲ καὶ ἡ γῆ εὐφραινέσθω, ὁ πανάγιος Σταυρός, προέρχεται ἡμᾶς,
ἀγιάζων ἐν χάριτι, τοῦτον κατασπαζομένους, ὡς πηγὴν ἀγιάσματος, καὶ τῆς
πάντων θεώσεως αἴτιον», (Α' Ὁιδὴ τοῦ Κανόνος).*

Μὲ τὴν μεγαλειώδη αὐτὴ εἰκόνα τῆς εὐφροσύνης καὶ τῆς ἀγαλλιᾶσεως τῶν
οὐρανίων καὶ ἐπιγείων ὁ ἱερὸς ὑμνωδὸς τῆς ἀγίας μας Ἐκκλησίας προανάγγελλει
τὴν λαμπρὰ καὶ κοσμοχαρμόσυνη αὐριανὴ ἡμέρα τῆς Παγκοσμίου Ὑψώσεως τοῦ
Τιμίου καὶ Ζωοποιοῦ Σταυροῦ τοῦ Κυρίου. Καὶ ὀνομάζει προσφυῶς τὸ Δεσποτικὸ
καὶ τρισμακάριο ξύλο «πηγὴ ἀγιάσματος» καὶ «πάντων θεώσεως αἴτιον».

Τὴν ἐρμηνεία διατί ὁ Σταυρὸς τοῦ Κυρίου ἀποτελεῖ τὴν πηγὴ τοῦ ἁγιασμοῦ
καὶ τὴν αἰτία τῆς σωτηρίας καὶ τῆς θεώσεως τῶν πάντων τὴν δίδει τὸ σημερινὸ
εὐαγγελικὸ ἀνάγνωσμα. « αὐθὼς Μωϋσῆς ὑψώσε τὸν ὄφιν ἐν τῇ ἐρήμῳ, οὕτως
ὑψωθῆναι δεῖ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου, ἵνα πᾶς ὁ πιστεύων εἰς αὐτὸν μὴ ἀπόληται
ἀλλ' ἔχη ζωὴν αἰώνιον» (Ἰω, γ' 13-14) λέγει ὁ θεῖος Ἀπόστολος καὶ Εὐαγγελιστὴς
Ἰωάννης. Ὁ Κύριος μόνος Αὐτὸς ἐκτὸς ἁμαρτίας καὶ ρύπου, ἐθελουσίως καὶ
αὐτοπροαιρέτως πορεύεται πρὸς τὸν σταυρικὸ θάνατο, ὑψώνεται ἐπάνω στὸ
τρισόλβιο ξύλο καὶ διὰ τοῦ αἵματός Του ἀποπλένει τὸν ρύπο τῆς δυσώδους

ἀμαρτίας ἀπὸ τὸ ἀνθρώπινο γένος καὶ χαρίζει στὸν πεπτωκότα ἄνθρωπο τὴν αἰώνιο ζωή.

Ἡ θυσία αὐτὴ τοῦ ἁμώμου Ἀμνοῦ τοῦ Θεοῦ δὲν ἀποτελεῖ μιὰ τιμωρητικὴ ἀναγκαστικὴ ἐπιλογή τοῦ Θεοῦ Πατέρα ἀπέναντι στὸν μόνον ἄξιο νὰ ξεπληρώσει τὸ αἰώνιο ὄνειδος καὶ τὴν ἐνοχὴ διὰ τὴν πτώση τοῦ Ἀδάμ. Ἡ σχολαστικὴ αὐτὴ ἀνσέλμεια θεώρηση τῆς σταυρικῆς θύσιας ὡς ἱκανοποίησης τῆς θείας δικαιοσύνης καὶ ἡ συνακόλουθη ἀπόδοση στὸν Θεὸ τιμωρητικῶν καὶ δικανικῶν ιδιωμάτων, οὐδόλως ἀπηχοῦν τὴν ὀρθόδοξη θεολογία τοῦ Σταυροῦ. Ὁ σαρκωθείς Υἱὸς καὶ Λόγος τοῦ Θεοῦ προσφέρει τὸν ἑαυτὸν Του λύτρο ἀντὶ πολλῶν σὲ μιὰ ἄφατη κίνηση κενωτικῆς ἀγάπης πρὸς τὸ πλάσμα Του γιὰ νὰ ἀποκαταστήσει τὴν τρωθεῖσα σχέση του μετὰ τοῦ Θεοῦ καὶ νὰ παραστήσει αὐτὸν ἅγιο καὶ ἁμωμο καὶ ἄσπιλο ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ Πατέρα.

Ἡ ἐμμονικὴ προσκόληση τῆς Δύσεως στὸν πόνον τοῦ Σταυροῦ, στὸ πένθος καὶ τὴν ὀδύνη τοῦ πάσχοντος Θεοῦ καμία σχέση δὲν ἔχουν μὲ τὸ ὀρθόδοξο σταυροαναστάσιμο ἦθος, ἓνα ἦθος ποὺ δὲν συνίσταται σὲ μιὰ συναισθηματικῶν καὶ ψυχολογικῶν τύπου βίωση τῶν ἀρρήτων Μυστηρίων τοῦ Σταυροῦ, τοῦ Πάθους καὶ τῆς λαμπροφόρου Ἀναστάσεως. Ἡ ἀγία μας Ἐκκλησία καλεῖ τὸν πιστὸ σὲ ὄντολογικὴ μετοχὴ στὸν Σταυρὸ καὶ τὴν Ἀνάσταση. Διὰ τῆς προσευχῆς, τῆς καθάρσεως τοῦ νοῦ καὶ τῆς καρδιᾶς καὶ κυρίως καὶ κατ' ἐξοχὴν διὰ τῆς μυστηριακῆς ζωῆς ὁ πιστὸς γίνεται συμμέτοχος τῆς ζωῆς τοῦ Ἰησοῦ, ὅπως ἄλλωστε ὁμολογοῦμε στὴν εὐχὴ τῆς ἀγίας Ἀναφορᾶς: *«Μεμνημένοι τοίνυν τῆς σωτηρίου ταύτης ἐντολῆς καὶ πάντων τῶν ὑπὲρ ἡμῶν γεγεννημένων, τοῦ Σταυροῦ, τοῦ Τάφου, τῆς τριημέρου Ἀναστάσεως, τῆς εἰς οὐρανοὺς Ἀναβάσεως, τῆς ἐκ δεξιῶν ἀθέδρας, τῆς δευτέρας καὶ ἐνδόξου πάλιν Παρουσίας»*. Ἡ «ἀνάμνηση» αὐτὴ δὲν εἶναι ψυχολογικὴ ἀλλὰ λειτουργικὴ-εὐχαριστιακὴ-ἐσχατολογικὴ.

Ὁ Σταυρὸς εἶναι ὁ μόνος καὶ ἀσφαλὴς δρόμος ποὺ ὀδηγεῖ στὴν ζωηφόρο Ἀνάσταση, στὴν ἀγία Ἀνάληψη, στὴν Καθέδρα στὰ δεξιὰ τοῦ Πατρὸς καὶ στὴν αἰώνιο καὶ ἀτελεύτητο Βασιλεία... Ὁ Σταυρὸς καταργεῖ τὰ παλαιὰ καὶ τὰ τετριμμένα, ὁ τύπος τοῦ Σταυροῦ ἀποδιώκει μακριὰ τὴν τυπολατρεία,

ἀποσκορακίζει τὰ παρωχημένα καὶ τὰ ἐπουσιώδη. Ὁ Σταυρὸς γίνεται ἡ αἰτία ὁ κόσμος ὁ παλαιὸς καὶ ἐφθαρμένος, ὁ ὑποκείμενος στὴν ἁμαρτία καὶ τὴν ἀλλοτρίωση νὰ παρέλθει ἀνεπιστρεπτή. Ἡ σταυρική ἐκούσια θυσία τοῦ Κυρίου δὲν ἔχει μόνον ἱστορική διάσταση, ἔχει διάσταση κυρίως μετα-ἱστορική καὶ ἐσχατολογική... Δὲ θὰ πρέπει ἄλλωστε νὰ λησμονοῦμε ὅτι τὸ τρισόλβιο καὶ μακάριο ξύλο τοῦ Σταυροῦ ἀποτελεῖ τὸ κατ' ἐξοχήν σύμβολο καὶ σημεῖο τῆς ἐσχατολογικῆς Δόξας τοῦ ἐρχομένου Χριστοῦ, «καὶ τότε φανήσεται τὸ σημεῖον τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου ἐν οὐρανῷ, καὶ τότε κόψονται πᾶσαι αἱ φυλαὶ τῆς γῆς καὶ ὄψονται τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐρχόμενον ἐπὶ τῶν νεφελῶν τοῦ οὐρανοῦ μετὰ δυνάμεως καὶ δόξης πολλῆς» (Ματθ. 24, 30). Ἡ «καινὴ κτίσις» (Γαλ. στ' 15) διὰ τὴν ὁποία ὁμιλεῖ ὁ Ἀπόστολος Παῦλος στοὺς Γαλάτας ἀρχίζει μὲ τὸν Σταυρὸ καὶ ἐπεκτείνεται στὰ Ἔσχατα, στὴν Μέλλουσα Βασιλεία καὶ τὴν ἀτελεύτητη καὶ αἰώνια Δόξα τοῦ Χριστοῦ.

Μέτοχος αὐτοῦ τοῦ σταυροαναστασίμου ἤθους καὶ τρόπου ὑπῆρξε ὁ μακαριστὸς Μητροπολίτης Ἱερισσοῦ Νικόδημος ὁ πρὸ τριῶν ἐτῶν ἀπελθὼν ἐκ τῶν προσκαίρων εἰς τὰ αἰώνια. Ὀλόκληρη ἡ ζωὴ, ἡ βιοτὴ καὶ ἡ πολιτεία τοῦ μακαριστοῦ ἱεράρχου ἦτο μιὰ σταυρική καὶ ἐν ταύτῳ ἀναστάσιμη πορεία μὲ ἓνα καὶ μόνον τέλος καὶ σκοπὸ καὶ στόχο καὶ προορισμό· τὴν συνάντησι μετὰ τοῦ ἡγαπημένου Νυμφίου Χριστοῦ. Ὁ προσωπικὸς σταυρὸς εἶναι ὁ τρόπος συμμετοχῆς στὰ ἄχραντα δεσποτικὰ Πάθη πού ὀδηγεῖ ἀκλινῶς στὴν συνάντησι μετὰ τοῦ Ἀναστημένου Ἰησοῦ... Ἡ βίωσι τοῦ Γολγοθᾶ μέσα ἀπὸ τὶς δυσκολίες καὶ τὴν σκληρότητα τῆς ζωῆς εἶναι ἡ ἀτραπὸς πού ὀδηγεῖ στὸ κενὸ Μνημεῖο τοῦ Ἰησοῦ.

Τὸν πόνο καὶ ὀδύνη τοῦ προσωπικοῦ τοῦ σταυροῦ ἐγνώρισε ἐξ ἀπαλῶν ὀνύχων ὁ μακαριστὸς Μητροπολίτης Νικόδημος ὅταν βρέφος σχεδόν, τριῶν μόλις ἐτῶν, ἔχασε τὴν εὐσεβεστάτη μητέρα του καὶ βίωσε ὅλην ἐκείνη τὴ σταυρική πίκρα τῆς ὀρφάνιας ἢ ὁποία ὅμως μόρφωσε ἐντὸς του τὸν Χριστὸ καὶ τὴν ἀκράδαντη πίστι στὴν Ἀνάστασή Του. Ὁ σταυρὸς τοῦ ἀπορφανισμοῦ δὲν

ἔγινε αἰτία γογγυσμοῦ καὶ θεομαχίας ἀλλὰ ἀφορμὴ θεογνωσίας, θεοσεβείας καὶ ἀπόλυτης παράδοσης στὸ θεῖο Θέλημα καὶ τὸ ἄπειρο θεῖο Ἔλεος...

Καὶ εἶναι ἀκριβῶς αὐτὸ τὸ θεῖο Ἔλεος ποὺ ὀδηγεῖ τὰ βήματα τοῦ νεαροῦ τότε Νικολάου στὴν περίφημη Θεολογικὴ Σχολὴ τῆς Χάλκης ἢ ὅποια ἄφησε ἀνεξίτηλα τὰ σημάδια της στὸν φέρελπι ἱεροσπουδαστὴ. Μέσα εἰς τὸ ἱερὸ αὐτὸ -ὄντως χαλκεῖον- σφυρηλατήθηκε καὶ διαμορφώθηκε ἅπαξ διὰ παντὸς ἡ σχέση του μὲ τὸ Ἱερὸ Κέντρο τοῦ Γένους μας, τὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο. Μιὰ σχέση λατρείας καὶ ἀφοσίωσης πρὸς τὸν Πρῶτη Καθέδρα τῆς Οἰκουμένης. Ἐκεῖ στὰ κρᾶσπεδα τοῦ Θυσιαστηρίου τοῦ Καθολικοῦ τῆς ἁγίας Τριάδος ἔλαβε ἐκ τῶν τιμίων χειρῶν τοῦ τότε Σχολάρχου Μητροπολίτου Ἰκονίου Ἰακώβου τοὺς δύο πρώτους βαθμοὺς τῆς Ἱερωσύνης ἐκεῖνο τὸν μαῦρο Σεπτέμβρη τοῦ 55 ποὺ σφράγισε τὴ μοῖρα τῆς Πολίτικης Ρωμωσύνης... Ἡ ἱερατικὴ του Διακονία θὰ ξεκινήσει μέσα στὸν διωγμὸ καὶ τὸν κατατρογμὸ ἴσως γιὰ νὰ μὴ λησμονήσῃ ποτὲ ὅτι ἡ ἱερωσύνη εἶναι πορεία σταυρική καὶ μαρτυρική, γιὰ νὰ μὴ λησμονήσῃ ποτὲ ὅτι ὁ Σταυρὸς εἶναι ὁ μόνος δρόμος ποὺ ὀδηγεῖ στὴν Ἀνάσταση.

Εἰς τὰ ἀγκάλας, λοιπόν, τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου γενήθηκε καὶ γαλουχήθηκε καὶ ἀνδρώθηκε ὁ Μακαριστὸς Ἱερισσοῦ Νικόδημος καὶ ἀγάπησε βαθιὰ τὴν Μητέρα Μεγάλῃ Ἐκκλησία καὶ τὴν ὑπηρέτησε μὲ πιστότητα καὶ ἀκρίβεια καὶ ἀπαράμιλλη ἀφοσίωση ἀρχικὰ στὴν Μάλτα, ἔπειτα στὴν Μ. Βρετανία, ὕστερα στὴν Μυτιλήνη καὶ τέλος στὴν Πατριαρχικὴ καὶ Σταυροπηγιακὴ Μονὴ Βλατάδων ἐδῶ στὴν Μακεδονία. Σὲ ὅποια θέση καὶ ἂν ἐστάλη ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία ὁ Μακαριστὸς Νικόδημος ἐπέδειξε ζῆλο καὶ ἐργατικότητα παροιμιώδη, ποτὲ του δὲν λογάρισε κόπους καὶ μόχθους, ὅλο του τὸ εἶναι τὸ προσέφερε θυσία ἐκούσια στὸν βωμὸ τῆς διακονίας. Σταθερὸς καὶ ἀκλινὴς ὁδοδείκτης σὲ ὅλη του τὴν ἱερατικὴ διακονία τὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο εἰς τὸ Ὅποιο πάντοτε προσβλέπει μὲ σταθερὸ καὶ ἀταλάντευτο βλέμμα καὶ ἀπὸ τὸ Ὅποιο λαμβάνει δύναμη καὶ ἀπαντοχὴ καὶ ἀναψυχὴ καὶ παρηγορία σὲ τὶς δυσκολίες.

Ὁ ἅγιος Θεὸς δὲν ἀργεῖ νὰ ἐπιδαψιλεύσει πλούσια τὴν Χάρη Του στὸν ἀκάματο ἐργάτη τοῦ Εὐαγγελίου καὶ τὸν καθιστᾶ Μητροπολίτη ἐδῶ στὴν λαμπρὰ αὐτὴ Ἐπαρχία τοῦ Πανιέρου Οἰκουμενικοῦ Θρόνου ποὺ τόσο ἀγάπησε καὶ τόσο πιστὰ ὑπηρέτησε ἀπὸ τὴν πρώτη του νεότητα. Ἐδῶ στὸν φυσικό του χῶρο σὲ μιὰ ἀπὸ τὶς Ἐπαρχίες τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου ἀναδεικνύεται Ποιμένας καὶ Ἐπίσκοπος τῆς Ἐκκλησίας γιὰ νὰ ποδηγετήσῃ τὰ λογικὰ πρόβατα τοῦ Χριστοῦ στὴν Σωτηρία.

« αἱ οἱ λίθοι κεκραῖονται» γιὰ τὴν πολιτεία καὶ τὸ ἔργο τοῦ Μητροπολίτου Νικοδήμου εἰς τὴν εὐλογημένη Ἐπαρχία τῆς Ἱερισσοῦ... Ὅσα καὶ νὰ πεῖ κανεὶς πτωχὰ καὶ ἀνάξια θὰ εἶναι... Ἀνήγειρε Ναοὺς καὶ Μονές, χειροτόνησε δεκάδες ἱερεῖς, ὀργάνωσε κατασκηνώσεις καὶ κατηχητικὰ γιὰ τὴ νεότητα, ἔκτισε γηροκομεῖα γιὰ τοὺς ἀπόρους γέροντες, καὶ ἰδρύματα ἀγάπης γιὰ τοὺς οἰκονομικὰ ἀσθενέστερους. Σπούδασε μὲ προσωπικά του ἔξοδα δεκάδες νέους καὶ νέες... Λειτουργοῦσε καὶ κήρυττε συνεχῶς, συνέγραφε καὶ ἐρμήνευε τὸ θεῖο Λόγο. Ἀκτῆμων καὶ ἐλεήμων, ἀμνησικάκος, ἀπλὸς καὶ ταπεινός, ψυχὴ εὐαίσθητη ἡμέρα καὶ νύκτα καιομένη ἀπὸ τὴν ἀγάπη τοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς Παναγίας Μητέρας Του τὴν Ὅποια ὑπερβαλλόντως τιμοῦσε.

Ὅμως ἡ λαμπρὰ καὶ ἀγλαόκαρπος ἱερατικὴ Διακονία τοῦ Μητροπολίτου Νικοδήμου ὅπως ξεκίνησε, δηλαδὴ, μαρτυρικῶς καὶ σταυρικῶς, ἔτσι καὶ ἔμελε καὶ νὰ τελειώσει... Ὁ σταυρὸς τῆς πολυόδυνης ἀσθένειας ἦλθε νὰ καθαρίσῃ «ὡς χρυσίον ἐν χωνευτηρίῳ» ἔτι περισσότερο τὴν ἤδη καθαρὰ καὶ λελαμπρυσμένη ψυχὴ του. Μὲ ἰώβειο ὑπομονή, γεναιότητα, καρτερικότητα καὶ ἀρχοντικὴ ἀξιοπρέπεια ὑπέμεινε, ἀγγόγυστα καὶ δοξολογῶντας συνεχῶς τὸν Θεό, τὴν βασανιστικὴν ἀσθένειαν μέχρι νὰ παραδώσῃ τὴν ἀγία ψυχὴν του στὰ χέρια τοῦ Δεσπότη Χριστοῦ ποὺ τόσο ἀγάπησε. Τοιοῦτοτρόπως, ὁ μακαριστὸς Γέροντας στάθηκε ἐνώπιον τοῦ Θρόνου τοῦ Παμβασιλέως καὶ Δικαιοκρίτου Χριστοῦ κομίζοντας τοὺς πολλαπλοὺς προσωπικοὺς τοῦ σταυροῦ τῆς μαρτυρίας καὶ τοῦ μαρτυρίου διὰ νὰ λάβῃ «τὸ βασίλειον τῆς εὐπρεπείας καὶ τὸ διάδημα τοῦ κάλλους ἐκ χειρὸς ὑρίου» (Σοφ. Σολ. 5, 16).

Μὲ ἄφατο σεβασμὸ καὶ ἱερὰ συγκίνηση ἀναμιμνησκόμεθα σήμερον τῆς ζωῆς καὶ τοῦ παραδείγματος τοῦ Μακαριστοῦ Μητροπολίτου Νικοδήμου ὁ ὁποῖος ἴσταται πρότυπο διαχρονικὸ εὐαγγελικῆς ζωῆς, σταυρικῆς μαρτυρίας, ἀναστασίμου ἤθους, σταυροναστάσιμης χαρᾶς καὶ ὀρθόδοξης χαρμολύπης. Καὶ πῶς θὰ μπορούσε νὰ εἶναι διαφορετικὰ ἀφοῦ ὑπῆρξε γνήσιο τέκνο καὶ σπλάγχνο τῆς μαρτυρικῆς καὶ σταυρωμένης Πρωτόθρονης Ἐκκλησίας. Τὴν ὁποία ἀγάπησε ἐκ νεότητός του, τὴν ὑπηρέτησε μὲ πίστη καὶ ἀφοσίωση καὶ τῆς Ὅποιας τὰ ἀπαράγραπτα δίκαια ὑπεράσπιζε παντὶ σθένει καὶ τρόπῳ ὅταν βέβηλοι νόες καὶ ἀσεβεῖς καρδίες διελογίζοντο μάταια καὶ ψευδῆ.

Μὲ αὐτὲς τὶς πτωχὰς καὶ ἀνεπαρκεῖς σκέψεις καὶ ἀφοῦ εὐχαριστήσω ἐκ μέσης καρδίας τὸν Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Ἱερισσοῦ καὶ ἀγαπητὸ ἐν Χριστῷ Ἀδελφὸ κο Θεόκλητο, Ποιμενάρχῃ τῆς θεοσώστου αὐτῆς Μητροπολιτικῆς Ἐπαρχίας, διὰ τὴν λίαν τιμητικὴν πρόσκληση, εὐχομαι καὶ προσεύχομαι ὁ Κύριος τῆς Ζωῆς καὶ τοῦ θανάτου νὰ ἀναπαύει τὴν μακαρία καὶ εὐγενικὴ ψυχὴ τοῦ ἀοιδίου Μητροπολίτου Νικοδήμου.

Αἰωνία καὶ ἄληστος ἡ Μνήμη του!!!